

–Ասկից գատ օձիքին վրայ ալ երկու մատ եղ կայ, շոգենաւի մէջ մեքենագո՞րծ է, ինչ է:

–Ոտքդ պագնեմ, ատ ի՞նչ մեծ ոտք ունի:

–Կամա՛ց խօսէ, քա, կմօտենայ կոր:

–Թո՛ղ մօտենայ:

–Աչքերն ալ պատուհաններուն վրայ է:

–Աս ի՞նչ անշնորհք մարդ է:

Նոյն փողոցէն ելա՞ր, ինդիրը կսաստկանայ. իգական սեռն անպատճառ եւ անպատճառ կ'ուզէ գիտնալ, թէ ո՛վ ես դուն, թէ մագերդ ինչո՛ւ աղուոր չեն եւ թէ օձիքիդ վրայ ինչո՛ւ երկու մատ եղ ես դրած, եւ մինչեւ որ ասոնք չհասկնայ՝ քունը չտանիր:

Բայց թողունք իգական սեռն պատուհաններու առջեւ եւ մենք մեր գործին նայինք:

Ինչպէս որ առանց փուշի վարդ չըլլար, այնպէս ալ առանց կոյանոցի Քասըմ բաշա չըլլար, եւ եթէ վարդը սիրողն անոր փուշն ալ սիրելու է՝ Քասըմ բաշա նստողն ինչո՛ւ անոր կոյանոցն չյարգէ, մանաւանդ որ սոյն կոյանոցն եթէ Փարիզ փոխադրուէր՝ տարին մէկ միլիոն ֆրանգ հասոյթ կրէրէր...: Շահու անսպառ աղբիւր մ'է այս կոյանոցն Եւրոպայի մէջ, բայց Թուրքիոյ մէջ ինչպէս տաղանդն ու հանճարն՝ նոյնպէս այս կոյանոցն քաջալերութիւն չգտներ եւ շատ անգամ հալածման ենթակայ է... թող գրուցեն թէ Թուրքիոյ մէջ շահու աղբիւրները ցամքած են...

Եկուր սա նեղ փողոցէն վեր ելնենք եւ Հայոց թաղը մտնենք, որ *Եէնի չէշմէ* կկոչուի ճիշտ այն գիրքերուն պէս, որոնք հարիւր յիսուն տարի առաջ տպուած են եւ *Նոր տպագրութիւն* կկրեն իրենց երեսը:

Սոյն թաղին մէջ ութսունըհինգ հայ ընտանիք կայ, որ չորս հարիւր յիսուն հոգի կպարունակէ: Ասոնց մէջ բնաւ բարեպաշտ չգտնուիր, վասնզի երբ եկեղեցի երթաս՝ ուրիշ մարդ չես գտներ հոն, բայց միայն Սուրբ Յակոբ Մծբնայ Հայրապետն: Այս Հայրապետն երեսը միշտ ծամածոռած է. կ'երեւի որ շատ բարկացած է թաղեցւոյն, որ իւր քրիստոնէական պարտաւորութիւնները չճանաչեր: Ոմանք կ'ըսեն թէ թաղեցին տեղւոյն *տէմիր պաշ* քահանային հետ աղէկ չըլլալով՝ ուխտ ըրած է եկեղեցին ոտք չկոխել. *տէմիր պաշ* քահանայն ալ ուխտ ըրած է եկեղեցիէն դուրս ոտք չկոխել. սակայն զարմանալի է, որ մեր ազգայինները երբ զինեպանի մը բարկանան՝ բնաւ ուխտ չեն ըներ զինետունը ոտք չկոխելու...: